

Těhule, 26. 9. 2017

SPONTÁNNÍ POROD

Spontánní porod po předchozím císařském řezu

Text: MUDr. Stanislav Martan
Foto: archiv redakce a Nemocnice Neratovice

V ČESKÉ REPUBLICE SE KAŽDOROČNĚ NARODÍ PŘES 100 000 MIMINEK, Z TOHO ASI ČTVRTINA CÍSAŘSKÝM ŘEZEM A PŘES 70 % DĚTÍ SPONTÁNNĚ.

Od 90. let počet císařských řezů trvale stoupá, stejně jako je tomu téměř ve všech vyspělých zemích. Důvodů, proč dochází k nárůstu počtu císařských řezů, se dá identifikovat mnoho. Na jedné straně se zvyšuje věk maminek, díky novým metodám umělého oplodnění se tak daří otěhotnět i ženám s neplodností či nemocným. Na straně druhé se rovněž zvýšil i tlak veřejnosti na lékaře. „Došlo i ke změnám medicínských postupů, nejenom díky novým možnostem v diagnostice a léčbě (např. s nástupem ultrazvukového vyšetření plodu), ale do přístupu porodníků se začaly promítat i společenské a kulturní změny. Dnes se například více přihlíží k psychice rodiček a císařský řez představuje metodu volby i u maminek s úzkostí po traumatickém zážitku z předchozího porodu,“ doplňuje MUDr. Stanislav Martan, primář gynekologicko-porodnického oddělení v Nemocnici Neratovice, kterou provozuje společnost VAMED Mediterra.

Může však žena po císařském řezu porodit přirozeně?

Podle oficiálních údajů je v České republice každoročně provedeno okolo 2 500 přirozených porodů po císařském řezu. Díky těmto statistikám se tak zdá, že dochází k jejich mírnému nárůstu. Počet maminek, které po předchozím císařském řezu porodí opět císařským řezem, je asi škráb výšší. Část laické veřejnosti je přesvědčena o tom, že když jednou porodí císařským řezem, tak již přirozeným způsobem nelze родit. I mezi odbornou veřejností je řada porodníků, kteří jsou přesvědčeni o tom, že spontánní porod po předchozím císařském řezu představuje zbytečné riziko a také k němu není důvod, protože žena už přece jizvu na břiše má. „V dnešní době se ve své praxi stále více setkávám s maminami, pro které je přirozený porod důležitý. Část z nich svůj prožitek z operativního porodu bere jako osobní selhání. Zklamání a deprese vedou k nedostatku důvěry ve své mateřské schopnosti a na začátku rodičovství se pak mohou promítnout i do vztahu s dítětem nebo s partnerem. Pro ženu tak může ta jizva na břiše znamenat hluboký zásah do její duše,“ uvádí MUDr. Stanislav Martan.

Není vhodný pro každou maminku

Volba způsobu vedení porodu po císařském řezu záleží v první řadě na tom, proč se císařský řez provedl, jakým způsobem (řez na děložce ve tvaru písmene T je například příliš zatížen velkým rizikem prasknutí jizvy, a proto se vždy volí ukončení císařským řezem), na průběhu současného těhotenství, poloze i velikosti miminka a hlavně preferenci rodičky. „K provedení opakovaného císařského řezu vždy přistupujeme, jestliže důvod k ukončení císařem přetrvává. Může se jednat například o oční nebo ortopedické indikace, zúženou pánev rodičky, dšle je-li miminko v poloze koncem pánevním, u dvojčetného těhotenství, po dvou a více císařských řezech, a jestliže je riziko nepoměru mezi velikostí miminka a pánevní matky. Kolem 37. týdne těhotenství zhodnotíme jizvu na děložce ultrazvukem. Zjišťujeme, zda je neporušená a dostatečně silná s přihlédnutím ke všem dalším faktorům, které mohou při porodu hrát roli, jako jsou například velikost miminka, zevní pánevní rozměry, zdravotní stav matky a jiné. V případě, že jsou kromě zmiňovaných splněny i ostatní podmínky ke spontánnímu porodu, tak už jen záleží na postoji maminiky, vysvětluje MUDr. Stanislav Martan.

V obou případech existují rizika

Spontánní porod po císařském řezu oproti porodu bez předchozí jizvy na děložce je vždy zatížen větším rizikem, že skončí znovu císařským řezem. Naproti tomu i opakovaný císařský řez se pojí s vyšším rizikem komplikací než je tomu u prvního zákroku. Jedná se nejčastěji o záňety, vyšší krevní ztrátu či poranění okolních orgánů. U vaginálního porodu po císařském řezu je krevní ztráta asi 1krát větší než u běžného porodu, ale stále průměrně nižší než u opakovaného císařského řezu. Nejobávanejší komplikací u spontánního porodu po předchozím císařském řezu je prasknutí jizvy na děložce. „Může k němu dojít po nástupu

děložních kontrakcí, kdy špatně zhojená jizva nevydrží nitroděložní tlak. Riziko je však poměrně malé, jen asi okolo 1%, kdy jen pouze v 6 % případů končí tato událost tragicky. Toto možné riziko lze odhadnout pomocí ultrazvukového měření jizvy, které lékaři provádějí,“ říká MUDr. Stanislav Martan. Mezi další případné komplikace spontánního porodu po císařském řezu patří zvýšené riziko nepostupujícího porodu či vyšší riziko krevní ztráty.

Každá maminka má právo volby

Spontánní porod po císařském řezu je v České republice prováděn ve všech nemocnicích a maminám tak jen stačí

sdělit toto své přání v prenatální ambulanci porodnice. „Rodičkám, které chtějí své další dítě přivést na svět přirozenou cestou po předchozím císařském řezu, doporučujeme počkat s otěhotněním nejméně rok. U nás s maminkami probíráme možná úskalí po prodělaném císařském řezu. Vysvětlujeme jim rovněž určitá omezení, která z tohoto zákroku plynou pro další těhotenství. Vždy se snažíme předat maminám veškeré potřebné informace k tomu, aby si mohly vybrat takový způsob vedení porodu, který bude pro ně nejoptimálnější, samozřejmě s ohledem na stanovenou anamnézu,“ uzavírá MUDr. Stanislav Martan.

SPONTÁNNÍ POROD

MUDr. STANISLAV MARTAN

MUDr. Stanislav Martan vystudoval 3. lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Je držitelem certifikátu Fetal Medicine Foundation na prvotrimestrální screening. Během své profesní kariéry sbíral zkušenosti v Nemocnici Jablonec nad Nisou, v Nemocnici Mělník či v Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze. Od roku 2016 zastává pozici primáře gynekologicko-porodnického oddělení v Nemocnici Neratovice.

